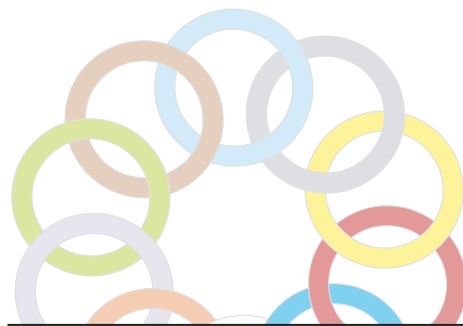

harminckilenc

A Pécsi Többcélú Kistérségi Társulás Lapja | 2007. december | 1. évfolyam 2. szám

● ÖSSZETARTOZUNK

Ez a szó ötlött először fel bennem, amikor fölkeríttek a Harminckilenc karácsonyi számába „címlap-cikk” írására. Aztán elgondolkodtam: vajon a „harminckilenc” egymásra utaltsága, vagy a közelgő ünnep juttatta eszembe az összetartozás, összetartás érzését, vagy – ha úgy tetszik – belső parancsát? Nem tudom; valószínűleg ez is, az is.

Mióta eszemet tudom, a Karácsony számomra elsősorban az összetartozást, a családot, a rokonság egymáshoz tartozását
(folytatás a következő oldalon)

● A TARTALOMBÓL:

Betérő

Beszélgetés Gál Károllyal, Kozármisleny, Pécsudvard, Magyarsarlós, Lothárd és Pogány új, római katolikus plébánosával (4. oldal).

Szemelvények

Egészségünkért-környezetünkért falunap volt Pellérdén, – visszatekintőnket a 7. oldalon találják.

● ÖSSZETARTOZUNK

(folytatás az előző oldalról)

jelentette. Meg persze a Kisjézus születését, de ez mindig is szinte csak az alkalom volt arra, hogy ilyenkor együtt van a család, hogy apám is eljön velünk a templomba, hogy ebédre eljönnek Magyarországról a keresztmamámék, este a nagymamámékhoz megyünk, és hogy abban reménykedünk, hogy a „messzi” nagymama és nagypapa is meglátogatnak bennünket, akiket pedig születésem után néhány héttel sodort ki az országból a háború utószele.

Az Advent időszaka, a karácsonyi készülődés ma is különös hangulatba ringat. Ilyentájt szebbnek látom a világot, jobbnak az embereket, reménytelibbnak a jövőt. Ilyentájt alig-alig bosszant a médiából áramló sok-sok bugyutaság, szellemi szemét, kevésbé háborítanak föl országos nagyjaink egymás ellen lázító nyilatkozatai, és jobban viselem a világ minden táján eluralkodó viszályokról, terrorcselekményekről szóló híreket.

Sajnos úgy tűnik, világunk nem az összetartozás, a megbékélés felé halad. A pénz, a Mammon fölfalni igyekszik örök emberi, közösségi értékeket, a nemzetek önpusztító áldozatokat mutatnak be a globalizáció oltárán, egyesek istenük nevével ajkukon küldik halálba embertársaik százait, ezreit.

Talán még sohasem volt – legalábbis érzésem szerint – akkora igazsága József Attilának, mint ma: „Az érdek, mint a gazda, úgy igazgat.” És ha így van, baj-e ez? Min-

denesetre nem felhőtlen öröm. De ha már így van, igyekezzünk alkalmazkodni hozzá, próbáljuk meg a magunk javára fordítani, sőt, talán egyes területeken még örülni is tudunk majd neki.

És itt jönnek be a képbe a „Harminckilencek”, a Pécsi Kistérség települései. Mert hát akár tetszik, akár nem – egymásra vagyunk utalva, összetartozunk. Nekem kezdetől fogva és egyre inkább tetszik ez az összetartozás, és remélem, tudom, hogy nem vagyok egyedül vele. Amikor jómagam a hetvenes évek elején belecsöppentem a közigazgatásba, a községek, kistélepülések számára még a „járás” volt a meghatározó igazgatási szint. Sok-sok vargabetű után most úgy tűnik, egyre inkább a kistérség válik azzá.

Az egymásra utaltság, az érdekközösség nagyon sok lehetőséget rejt magában. Használjuk ki ezeket, ismerjük meg, segítsük egymást, örüljünk egymás sikereinek, üljünk le együtt a közös asztalhoz, és ne csak Karácsonykor, ne csak ünnepnapokon, hanem a mindennapok gondjai között is.

Boldog, örömteli ünnepeket kívánok a Harminckilenc olvasóinak, a Pécsi Kistérség minden lakosának.

● HARMAT BÉLA

● KISTÉRSÉGI KARÁCSONY

A Pécsi Kistérség idej, karácsonyi rendezvénye az Apáczai Nevelési Központban lesz, december 13-án.

A gyermekprogram 14.00, a felnőtteknek szóló 19.00 órakor kezdődik.

Itt jelezzük, hogy megjelent a Pécsi Kistérség tavaly karácsonyi koncertje CD-n. A korongon Bársony Attila, Gerendás Péter, Helyey László, Szabados Gábor, Vass Attila valamint a Görcsönyi Női Kar közreműködik.

A felvétel az Alexandra Könyvruházakban vásárolható meg. A lemez bemutatójára pedig december 21-én, a Csontváry Múzeumban kerül sor, 19.00 órai kezdettel.

● HELLOWEEN, AVAGY A NAGY CUKOR-TÚRA

Szellemek, boszorkányok, denevérek, ördögök, hazátlan lelkek és egyéb túlvilági lények sokasága gyűlt össze nemrégiben a pogányi iskolaudvaron. Kozarics Viktor remekbe sikerült töklámpásai körül gyülekeztek a félelmetes szerzetek, hogy azután végigjárják a falut és a bőkezű családoktól édességet kérjenek. Az ötvenfőnyi sereg, három órás kitartó hadjárat során sok-sok csokit, sütit, cukrot és sült tököt zsákmányolt, melyet ezúton még egyszer megköszönünk a bőkezű családoknak. Remélem, hogy a gyerekeken kívül a velünk együtt sétáló felnőttek is jól érezték magukat, és jövőre is elkísérnek bennünket!

● F.A.

● SZENT MÁRTON NAPI BÚCSÚ

A pogányi templom védőszentje Szent Márton, a búcsút is Márton napkor tartjuk. A legenda szerint Márton jómódú családból származó katonatiszt volt, aki egy fázó koldusnak adta fele köpenyét. Azért adhatta csak a felét, mert a másik rész a Római Birodalom hadseregének tulajdonában volt. Ez a megfestett jelenetet látható templo-

munkban. A Márton napi szokások közül nálunk a lámpás felvonulás él. Óvodások és az iskolások kis méceses-tartókat, lampionokat készítenek, és szüleikkel körbesétálják a falut. Idén az időjárás nem kedvezett nekünk, az erős szél szinte lehetetlenné tette a vonulást.

● FEJES ANDREA

● KÁROLY ATYA

– *Láttad már az új papot? Milyen? – szegezték nekem a kérdést az elmúlt hetekben többen is, amikor híre ment, hogy Pécsudvardnak – Bókay István esperes halála után – ismét saját plébánosa lesz. Amikor én érdeklődtem másoktól, az első válasz az volt: Fiatalka!*

A Székesegyház főbejáratánál vártam rá, ahonnan beláttam az egész Sétateret, s fürkésztem az arra járó fiatalokat: vajon melyikük lehet Károly atya? Nem kellett sokáig találgatnom, mert a megbeszélte időpontra megérkezett. Fiatal, farmeros, fekete-piros hátizsákos, fekete hajú srác toppant elém, és mutatkozott be: Gál Károly vagyok. Az irodában beszélgettünk.

– *Volt-e valamiféle példakép ön előtt, hogy ezt a hivatást választotta?*

– Nem. Példaképem nem volt, s lehet, hogy hihetetlen, de talán hetedikes vagy nyolcadikos koromban voltam először misén. A családom pécsi, ám évekkal azelőtt elköltöztünk Szentlőrincre. Ott jártam általános iskolába. Csodálatos ember-tanárokkal voltam körülvéve, akikkel éppúgy, mint az osztálytársaimmal, nagyon jó baráti kapcsolatot sikerült kialakítanom. Otthonosan mozogtunk a tanárok életében az iskolán kívül is. A szentesi Horváth Mihály Gimnáziumban folytattam tanulmányaimat, ahol színházi tagozaton végeztem. Itt tisztult le bennem végleg, hogy Pécssett, a Teológiai Főiskolán tanulok tovább.

A krisztusi korban lévő fiatalember láttán (főleg, hogy három fiúgyermekem közül a legkisebbel egyidős!) óhatatlanul is kibukik belőlem a kérdés: mit szóltak a szülei, amikor közölte velük, hogy pap szeretne lenni?

– A szüleim nagyszerű közösségi emberek, és szociálisan fogékonyak. A véleményüket elmondták – mint ahogy általános iskolás koromtól kezdve mindig –, de a döntést rám bízta. A főiskolán, a bentlakásos intézetben testvéri közösségben élhettem a mindennapokat. Színházlátogatás, mozi, túrázás, musical-írás (amellyel turnéztunk is!) szerepeltek a tanulás mellett programjaink között.

– *Pappá szentelése után hol kezdte a munkát?*
– Paksra kerültem káplánként, majd vissza Pécsre. Kertvárosban Garadnay Balázs mellett szintén káplánként dolgoztam. Ezután újabb év következett a Tolna megyei Iregszemcsén. Jelenleg egyetemi lelkészként dolgozom. Hittant tanítok a Szent Margit, a Szent Mór és a Nagy Lajos Gimnáziumban. Ősztől öt település: Kozármisleny, Pécsudvard, Magyarsarlós, Lothárd és Pogány plébánosaként tevékenykedem.

– *Miként fogadták a falvakban?*

– Maximális nyitottsággal. Köszönettel tartozom az önkormányzatoknak a támogatásért. Vezetői megértették, hogy a pap munkája nemcsak a híveknek, de az egész településnek szól.

– *Tervez-e valami változtatást a falvak hitéletében?*

– Igen, most van kialakulóban, így erről később szeretném tájékoztatni a lakosságot.

– *Rengeteget dolgozik. Mi fontos az ön életében?*

– Gyermekkel vagyok a legtöbbet, a velük való együttlét mindig örömteli.

– *Mivel tölti a szabadidejét?*

– Szívesen olvasok, sokat vagyok a barátaimmal. Hetente egyszer hazalátogatok és felkeresem a keresztanyámat is.

– *Mit üzenne így, Karácsony előtt a híveknek?*

– Csak amit II. János Pál pápa mondott a halála előtt: „Legyetek derűsek!” Minden nehézség ellenére lehet örülni, mert Isten nap, mint nap szépséggel ajándékoz meg minket. Őrizzük meg a családi, baráti kapcsolatokat, mert ezek arra lesznek jók, hogy talpon tudjunk maradni.

● SZAKMAI TANÁCSKOZÁS ZALAKAROSON

fotó: Farkas György

Képünkön: Szaló Péter, a tanácskozás egyik előadója

A közoktatás, a szociális feladatellátás és a közigazgatás szerepel Pécsi Többcélú Kistérségi Társulás szakmai tanácskozásának napirendjén. A programon, amely lapzártánk után, december első napjaiban zajlik Zalakaroson, a kistérség feladatellátásában résztvevő polgármesterek, jegyzők, intézményvezetők és civil szervezetek képviselői vesznek részt.

A közoktatás kistérségi feladatellátásában 2007 nyarán kezdődtek el a változások. Pécs város Önkormányzata az általános iskolai rendszer jelentős átalakításával, az iskola-központ létrehozásával egyidejűleg mikro-társulásokat hozott létre az új intézmények fenntartására. Az intézményfenntartó társulásokban Kozármisleny, Orfű, Bakonya, Cserkút, Nagykozár, Pogány, Keszü és Kökény települések vesznek részt Pécsen kívül. A létrejött többcélú intézmények lehetőséget biztosítanak az infrastrukturális fejlesztésekre kiírt, és a későbbiekben kiírásra kerülő pályázatokon történő indulásra, a szabad iskolaválasztás fenntartása mellett adnak lehetőséget jelentős többlet normatíva igénylésére. A kistérség nem pécsi oktatási intézményei akkor fejleszthetők a pályázat keretén belül, ha a fenntartó önkormányzatok együttműkö-

dése révén fenntartható, a minőségi oktatást biztosító társulások alakulnak. A tanácskozáson *Szentirmai László* közoktatási szakértő ad tájékoztatást a közoktatási feladatellátás lehetséges módozatairól, majd szakmai műhelymunka keretén belül egyeztetik elképzeléseiket a tanácskozás résztvevői.

A Társulási Tanács döntése értelmében a szociális alapfeladatok ellátására (nappali szociális ellátás, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás) megalakul a Pécsi Kistérségi Alapszolgáltatási Központ, mint részben önálló gazdálkodású költségvetési szervezet. A szociális feladatellátásra vonatkozó jogszabályi változásokról *Serafin József*, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium főosztályvezető-helyettese tart előadást. A szakmai műhelymunka keretében az új intézmény tevékenységéről valamint a szociális feladatellátás egyéb kérdéseiről tanácskoznak az érintettek.

A közigazgatási reformról *dr. Erdélyi László* főtanácsadó, a kormányzati reform bizottság képviselőjében tart előadást. *Szaló Péter* a területfejlesztés intézményrendszeréről, a kistérségek ebben elfoglalt helyéről, szerepéről tájékoztatja a tanácskozáson résztvevő szakembereket.

A kétnapos konferencia lehetőséget ad a Pécsi Többcélú Kistérségi Társulás szakbizottságainak ülésére, a Jegyzői Kollégium tanácskozására is. A konferencia záró plenáris ülésén kerül sor a következő évi feladatok meghatározására, a jövőkép megfogalmazására.

A szakmai tanácskozásnak a tapasztalatok szerint egyik legfontosabb eredménye, hogy a szakembereknek, polgármestereknek, jegyzőknek lehetőségük van arra, hogy kötetlen formában beszéljék meg problémáikat, az őket foglalkoztató kérdéseket. Fontos szerepe van az informális beszélgetéseknek az együttműködések kialakításában, a már ma is létező együttműködések elmélyítésében.

● KARÁCSONYRÓL, GYERMEKSZÁJBÓL

Fáradhatatlanul futunk versenyt az idővel, hogy december 24-én este lerokkadjunk a fotelba, és csendben örüljünk családunk örömének. De vajon mit gondolnak a gyerekek e szép ünnepről?

Zoli (8. osztályos) – *Nagy az öröm ilyenkor, úgy érzem, szeretet van a levegőben. Az emberek jobban figyelnek egymásra.*

Tommi (3. osztályos) – *Jónak kell lenni. Ajándékot készítünk egymásnak. Az a furcsa, hogy Jézus születésnapján mi kapunk ajándékot.*

Andris (7. osztályos) – *Öröm jut az eszembe, és szeretném, ha a családokban és a világban is békesség lenne. Várom a fadíszítést.*

Kincső (4. osztályos) – *Öröm, ajándék, karácsonyfa, szeretet, kedvesség. Így, ezzel együtt a család.*

Dávid (1. osztályos) – *Együtt van a család, és ez jó nekem.*

Virág (6. osztályos) – *Család, béke, ajándékozás és szeretet, ami ezt az ünnepet körülveszi.*

Olga (8. osztályos) – *Mákos bejgli, éjfélű mise, egy égő gyertya jut eszembe a karácsonyról és természetesen az ajándékok, amiket kapok.*

Anett (7. osztályos) – *Attól szép nagyon ez az ünnep, mert együtt a család. Jó lenne ha békésen telne mindenhol ez a pár nap.*

Az abaligeti Szent Mária Magdolna Gyakorló Iskola diákjai osztották meg velem gondolataikat.

● TM

● EGY POGÁNYI HORVÁT CSALÁD SZENTESTÉJE

A dédszüleim, nagyszüleim, szüleim szokásait elevenítjük fel. A családi hagyományok szerint ünnepeljük a szentestét évtizedek óta.

December 24-e böjti nap. A horvátoknál szokás reggelire levest enni; mi csurgatott levest fogyasztunk, pirítós kenyeret, túrót, tejfölt. Ebédre savanyú krumplileves dukál hallal és pogácsa. Utóbbi lisztből, vízből, sóból áll össze, igazából keményebb lepényszerűség, a tetején bevagdosva, pirospaprikával megszórva. A szentestén az egy házban élők ünnepelnek együtt. Az asztal alatt szakajtóban a termények, amelyek a kertben és a földeken teremtek. Az asztalon fehér abrosz van, rajta csészében búza, kukorica, árpa, közepében egy szál gyertyával. Oda kerül még vörösbor, fehérbor, pálinka, a Luca napi búza, héjas dió, fokhagyma, szőlő, alkalomra sült kenyér, és piros alma, pénzzel megtűzdelve. A kenyérré és az almára rózsafüzért helyezünk, hogy a családot egész éven át oltalmazza.

Az este legmeghatóbb mozzanata, amikor az édesapám, kezében a terményekkel teli csészével és a gyertyával kimegy a szobából, majd visszajön, és mielőtt belépne az ajtón, áldást kér édesanyámtól. Utána a magokból keveset széthint a szobában, édesanyám meggyújtja a csészében lévő gyertyát, az asztal elé térdelünk, és csendben imádkozunk. Ezután kezdődik a vacsora. A héjas diót feltörjük, ha egészséges a belseje, mi is azok leszünk. Mindenki eszik a fokhagymából, ennek is egészségvarázsló szerepe van. Fokhagymás tört bab kerül az asztalra, kenyérré kenve kóstoljuk. Szőlőt eszünk, a borokból, a pálinkából iszunk keveset. A főétel a füstölt halból készült halászlé és a zsír nélküli bableves hosszú metélttel. Az egéssz napi étkezést mértékletesség jellemzi. Az ajándékok jelképek, értékük nem számít. A vacsora végeztével közösen megyünk templomba, szentmisére. Áldott, békés karácsonyt mindenkinek!

● DRAGOVÁ CZ ÁGNES

● EGÉSZSÉGÜNKÉRT-KÖRNYEZETÜNKÉRT FALUNAP PELLÉRDEN

A bemelegítő remek hangulatról a Fut a Pellérd és a Teremtájékozódási verseny gondoskodott, amelyet aztán csak fokozott a sorban következő rengeteg, változatos esemény. Szikrázó napsütés fogadta a pellérdi ÁMK tizenhetedik egészségünkért-környezetünkért falunapja szervezőit és lelkes résztvevőit. Az egész napos programsorban minden érdeklődő – korosztályra való tekintet nélkül – megtalálhatta a számára kedves foglalatosságot. Ilyen volt például a hagyományosan nagyszerű haltisztító- és halászléfőző verseny, ahol ugyancsak komoly gondban volt a rangos zsűri a huszonhárom csapat remekeinek értékelésénél! A KRESZ-vetélkedő és a kézműves műhelyek kreativitást fejlesztő alkotásai főleg az ifjabbak körében voltak népszerűek. A különböző sportfoglalkozások mellett – természetesen – idén is volt véradás, vércukormérés, de arcápolási

tanácsadás, egészséges életmód-bemutató is. Most sem maradhatott el a könyvvásár. Aki az agytornát részesítette inkább előnyben az izmokkal szemben, megmérkőzhetett a délutáni keresztrejtvényfejtő-versenyben, ahol szintén értékes díjak találtak gazdára. Közvetlenül ezután A világ csodái magyar szemmel rendezvényünk keretében Kiss Bernadett, a Ghymes együttes énekeese volt vendégünk, s a lelkes közönség csodálatos másfél órát tölthetett vele. Bernadett több olyan dalt is elénekelt nekünk, mellyel a televíziós Ki Mit Tud?-ot nyerte annak idején. A már hagyományos, esti lampionos felvonulást követően, zárásként pedig negyedikeseink a templomban nagyszerű Márton napi műsorral kedveskedtek a község lakóinak s a nagyszámú érdeklődőnek.

● AMMER EDIT

Fotó: Ravadics Jánosné

● SOK HÍRÜNK VAN

Vidám hangulatú társasági eseménynek adott otthont a Pécs-Somogyi Kodály Zoltán művelődési ház nemrégiben. A Somogy, Vasas, Hird Közösségéért Alapítvány jótékonyági estjére civil szervezetek képviselői, gazdasági társaságok vezetői, politikai támogatók és öntevékeny helybéliek kaptak meghívást.

A települések első nyilvános fórumát közel egy éve a Vasasért Egyesület nyitotta helyi újság indításával, ami a Sok Hírünk Van címet kapta. A cím kezdőbetűiben mindhárom település nevének kezdőbetűje megtalálható.

● HÍREK – ESEMÉNYEK

- A Társulási Tanács döntésének értelmében kistérségünk saját fenntartású intézményt alapít. Feladata a szociális alapszolgáltatás (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek klubja) ellátása lesz a térség huszonhét településén. Célunk, hogy az alapszolgáltatások valamennyi településünkön jó szakmai színvonalon biztosítottak legyenek. A telephelyek kialakítása folyamatban van, a tervek szerint Görcsöny, Kóvágószőlős, Ócsárd, Orfű, Pellérd, Romonya és Szalánta ad majd otthont az új bázisoknak.
- Fejlesztési fórumok zajlottak. november 20-a és 29-e között a kistérségben, öt helyszínen (Romonya, Regenye, Keszü, Kovácsszénája, Áta). A cél a pályázati kiírások ismertetése volt, illetve szakmai segítségnyújtás a települések cselekvési terveiben megfogalmazott projektekhez. Fontosnak tartjuk, hogy a térségi fejlesztés gondolata minden helység számára elfogadottá váljon.
- Sajtótájékoztatót tartott a Pécsi Többcélú Kistérségi Társulás az Európai Unió társfinanszírozásával megvalósuló KIOP pályázatból finanszírozott állati hulladékbe gyűjtő és átrakó állomás építésének

megkezdését követően a projekt állapotáról, feladatairól 2007. november 21-én, a kistérségi irodában.

- Újabb közmunkapályázatot adott be a Pécsi Többcélú Kistérségi Társulás. Amennyiben a támogatást elnyerjük, a 2007 decemberének közepétől százötvenhat embert foglalkoztathatunk településeinken. A közmunkások a helységek karbantartási és fenntartási munkálatait, valamint egyes szociális feladatokat látnak majd el.

● SCHLEICH MÁRIA
ÉS GÖNDÖC ANDRÁS

harminckilenc
A Pécsi Többcélú Kistérségi Társulás Lapja

Megjelenik: havonta

Szerkeszti: a Szerkesztőbizottság

Felelős kiadó: Füziné Kajdy Zita elnök

Szerkesztőség, kiadóhivatal és hirdetésfelvétel:

7621 Pécs, Perczel M. u. 2.

Telefon: 72/515-670, *e-mail:* gorcsony@gorcsony.hu

Tördelés és lapterv: Schauer Tamás

Nyomdai előkészítés: [Creative] Grafikai Műhely

Nyomdai munkálatok: Bornus Kft., Pécs